

Remissvar från Gröna Bilister 9 mars 2011

Remissvar på återrapportering av Energimarknadsinspektionen regleringsbrev för 2010 och 2009, Förändrade marknadsvillkor för biogasproduktion och Ökad andel biogas på en utvecklad biogasmarknad

Sammanfattning

Gröna Bilister är mycket kritiska till Energimarknadsinspektionens återrapportering med följande huvudsakliga slutsatser:

1. Detta är en traditionell rapport, som bygger på de senaste årens utveckling utan att ta in möjligheter för tekniksprång eller accelererad utveckling.
2. Energimarknadsinspektionens rapporter behandlar inte marknadsvillkor för biogasen, utan en strategi att stötta fossilgas med biogas. Handlingsplanen har en grundsyn som grovt underskattar biogasens potential, och utgår från fortsatt fossilgasanvändning.
3. Energimarknadsinspektionen analyserar inte de marknadsimperfectioner som ligger till grund för den skeva prisbilden mellan fossila och biobaserade energikällor.
4. Kopplingen till Svenska kraftnät må ligga i utredningens uppdrag, men vi menar att en biogasstrategi bör drivas av nya aktörer, fria från låsningar till andra bränslen.
5. Vi stödjer dock utredningens förslag med ursprungsgarantier för gas – en märkning av bränslens ursprung och de sociala- och miljömässiga aspekterna på produktion bör ske automatiskt.
6. Fordon som drivkraft för en ökad efterfrågan saknas nästan helt i utredningen
7. Vi saknar en analys av de drivkrafter som ställs på omställningen av klimatskäl.

Inledning

Som Sveriges enda miljödrivna bilistorganisation bistår vi gärna med förslag till hur bilismens miljöpåverkan kraftfullt, skyndsamt och kostnadseffektivt kan minska. Vi har alltsedan vårt grundande haft detta som huvudfokus och har i åtskilliga remissvar och flera egna skrifter gett omfattande förslag på hur detta bäst kan ske. Vi har också återkommande angivit att det behövs en övergripande handlingsplan, vilket alltså nu föreligger i förslagsform.

Vår utgångspunkt, och därvidlag skiljer vi oss från mer traditionella bilistorganisationer, är att Sverige ska vara en föregångare i omställningsarbetet. Vi är övertygade om att världen behöver föredömen att inspireras av, en roll som Sverige delvis axlat de senaste åren, men också att det är lönsamt för ett land som vårt att profilera sig som pådrivande inom hållbara trafiklösningar. I detta remissvar utvecklar vi detta i de delar som är relevanta för regeringens förslag till handlingsplan.

Vi bedömer att processen att bryta ett ensidigt oljeberoende kommer att kräva både långsiktiga satsningar och innovationer. Det kräver ett tålmodigt arbete. En myndighets strategi måste spegla dessa ansatser, och bejaka en dynamisk politik som söker fram och stöttar innovationer i en långsiktig riktning för oljeberoende.

Uppdraget

Energimarknadsinspektionen fick i uppdrag att utreda en successiv övergång till biogas i naturgasnätet. De skulle även i utredningen EL R2009:12 kommentera ...”hur de bidrar till en effektiv och väl fungerande naturgasmarknad i konkurrens”.

Gröna Bilister noterar att naturgasnätet är ett faktum, och ger förutsättningar för distribution av biogas. Man skall inte underskatta naturgasens roll som öppnare för biogassatsningar. Men varför skall en biogasutredning studera hur man kan bidra till en fungerande naturgasmarknad? Det är som att låta rinnande biobränslen studera hur bensinmarknaden kan räddas!

Vidare anges att utredningens förslag ”inte får påverka statens utgifter”.

Detta är ett generellt fel som löper genom utredningen. Biogasen tillåts inte agera som en egen aktör, utan ses genom hela utredningen som ett stöd till naturgasen.

Sammanfattning

Hela biogasbranschen behöver affärsmässigt långsiktiga och stabila förutsättningar för att medverka i en nationell och global biogassatsning som utöver miljöfördelarna även kan ge nya arbetstillfällen. Det krävs effektiva styrmedel för hela biogaskedjan för att den ska kunna utvecklas och stå på egna ben.

Förslaget till förändrade marknadsvillkor ger inte dessa förutsättningar. Tvärtom ger den en beskrivning av dagens situation, men det saknas helt en förståelse för de dynamiska effekter som ligger till grund för nationella teknikskiften. Istället låter den naturgasen vara fundamentet i gasdistributionen utan egen drivkraft hos biogasen.

Vidare finns ett antagande att biogasen bara är en marginell del av den svenska kraftmixen. Så är det idag, men vad sker på sikt? Det är märkligt att utredningen slår fast detta, och därmed marginaliserar biogasen i det framtida Sverige.

Utredningen tar inte upp termisk förgasning. Om denna blir konkurrenskraftig anger utredningen att det "finns möjligheter att förändra förutsättningarna för biogas". Är det inte detta en utredning skall studera?

Generellt antar utredningarna en relativt låg potential för biogasen. Bara regionerna Skåne och Västra Götaland har angett utvecklingspotential på flera TWh.

Man skulle rent av kunna hävda att det inte finns andra möjligheter på sikt än att det just skall vara biobränslena som står för energileveranserna i Sverige.

Ursprungsgarantier för gas och samdistribution

Detta är ett bra förslag. Det är viktigt att den klimatreducerande biogasen skall gynnas på bekostnad av den fossila naturgasen. Det är viktigt att det är lätt att belöna leverantörer av biogas på naturgasleverantörernas bekostnad. Belöningen bör vara progressiv, med en stark belöning för biogas med dokumenterat bra miljöprestanda, och motsvarande progressiv straffskala för fossilgas med hög klimatpverkan.

När detta har skett bör möjligheter till samdistribution gynnas. Vi betonar dock att den resulterande gasen måste prissättas så att hög biogasandel gynnas kraftigt.

Ytterligare stöd till biogas

Vi delar inte utredningens syn att fortsatt stöd till biogasen automatiskt är nödvändigt. Om alla bränslen fick bära sina kostnader skulle balansen mot fossila gaser slå över till biogasens fördel. Med en billig, subventionerad naturgas sätts marknadens krafter åt sidan. Detta är en

fundamental marknadsimperfektion som det är förvånande att Energimarknadsinspektionen inte noterar tydligare.

Om inte marknaden bedöms klara att reglera den inbördes prisrelationen mellan bio- och fossilgas bör stöd ges till biogasens utveckling. Vi noterar dock att Gröna Bilister i grunden är teknik och kostnadsneutrala, och vill att bränslen skall bära sina egna kostnader. Initialt bör dock nya tekniker kunna stödjas.

Svenska Kraftnäts roll

Utredningen vill ge en central roll för Svenska Kraftnät. Vi förstår orsaken till detta, men menar att det finns en alltför stor risk att biogasens villkor marginaliseras på fossilgasens villkor.

Förslaget är inte tillräckligt offensivt och lever inte upp till att vara en heltäckande nationell strategi. Utredarna har kraftigt underskattat potentialen i möjlig biogasproduktion och berör endast den biogas som framställs genom rötning. Strategin blir haltande då termisk förgasning inte ingår som en framtidssatsning.

Biogas som fordonsbränsle

Detta är ett centralt område för Gröna Bilister. Föreningen utsåg bland annat biogasen till bästa fordonsbränsle år 2009, något som uppmärksammats.

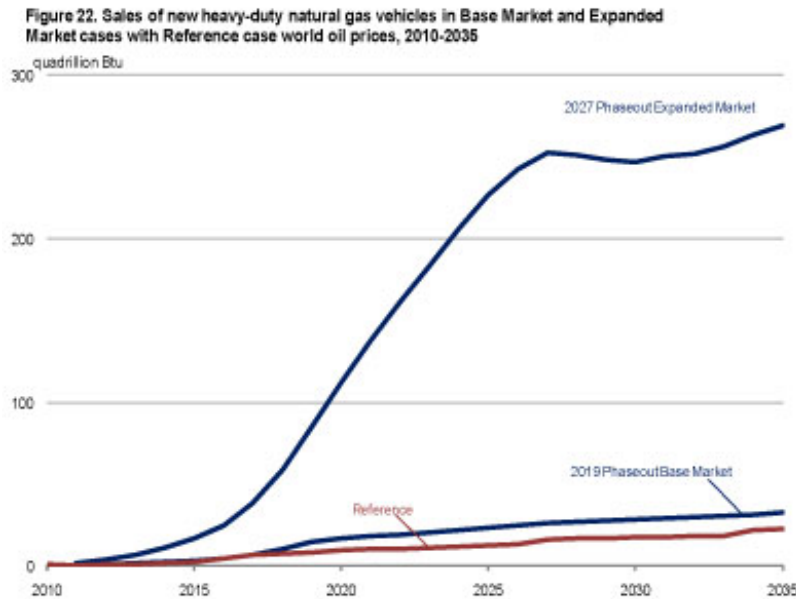
När det gäller lätta fordon har Finansmarknadsinspektionen ett märkligt resonemang om att ”Fordon är standardiserade massprodukter, och Sverige kan inte utan höga merkostnader hålla sig med en unik fordonsflotta”. När blev inspektionen experter på fordonsmarknaden? Den senaste producenten på den svenska marknaden är bilföretaget Subaru som gjort en annan bedömning.

Det går att upprepa en lång rad teknikutmaningar/problem för metanfordon, men vi anser att dessa problem är sådana som följer med alla nya tekniker. De gasbilar som nu kommer in på marknaden har inga av de problem modellerna hade för bara några år sedan. Det är en stor skillnad mellan räckvidden på VW Passat (50 mil) och en par år gammal Volvo V70 på ca 25 mil.

Inom ett par år kommer vi att se en ökande andel så kallade ladd hybrider. Dessa kommer att ha både elmotor och förbränningsmotor. Här bör biobränningsmotorer för både biometan och etanol vara viktiga.

När det gäller tunga fordon anses metandrift eller diesel/metandrift vara en av de mest intressanta drivlinorna. Finansmarknadsinspektionen anger att tillstånd kommer att ta lång tid. Analysen är motsatt på andra håll. I årsrapporten från den amerikanska regeringens oberoende

eenergianalysinstitut anges en utveckling med en kraftig tillväxt i tunga gasfordon från 2015. (<http://www.eia.doe.gov/oiaf/aeo/woprices.html>).

Vi tror på en snabb efterfrågeökning på biogas, och i takt med höjda fossilbränslepriser kommer en helt ny grupp av fordon att presenteras.

Avslutning

Sverige behöver utreda alla de möjligheter som finns för att minska klimatpåverkan från energiproduktionen. Detta måste göras fritt, med en dynamisk syn på utvecklingspotential. Vidare måste de realiteter som biobränslena mött med fram till 2008 mycket låga fossilenergi priser tas med i beräkningen. Troligen hade biobränsleutvecklingen sett radikalt annorlunda ut med ett oljepris kring i genomsnitt 150 dollar fatet, istället för tidiga 2000-talets 30 dollar.

För Gröna Bilister

Jakob Lagercrantz

